

[Lysholt Hansen.]

oppositionspartierne helt i overensstemmelse med praksis deres spareplaner som ændringsforslag til finanslovsforslaget, sådan som vi kan se det i dag, og det uanset de løbende spareforhandlinger. Derimod nøjedes regeringen med at sætte et tal på 600 mill. kr. ind under betegnelsen „yderligere besparelser“ i finansplanen af 12. marts. Regeringen ville afvente forhandlingerne og på denne baggrund fremsætte ændringsforslag uden for tillægsbetænkningen, således som det også kan ses i dag.

Hvad rummer så de tre udspil? Hvorledes gik forhandlingerne? Og hvad blev resultatet? Ja, når vi skal karakterisere de tre udspil, vil det være rimeligt at nævne dels deres formodede statsfinansielle virkninger, dels de foreslåede foranstaltningers art.

Regeringens udspil indebar nye besparelser på 600 mill. kr. i 1973-74 og ca. 3 milliarder kr. i 1974-75, hvortil kom merindtægter på 50 mill. kr. i 1973-74 og 850 mill. kr. i 1974-75.

Venstre og det radikale venstre foreslog besparelser i 1973-74 på godt 1.500 mill. kr. For finansåret 1974-75 bragte de to partiers første udspil ikke noget tal.

Det konservative forslag rummede besparelser på små 3 milliarder kr. i 1973-74 og godt 4,1 milliarder kr. i 1974-75.

For 1973-74 var der således en betydelig afstand imellem regeringens forslag og topartiforslaget fra venstre og radikale. Og da de konservative her ville spare dobbelt så meget som de radikale og venstre, må der siges at have været et svælg imellem regeringens forslag og de konservatives.

For 1974-75 ligger det noget anderledes. Her indebærer regeringsudspillet en bedring af den statsfinansielle situation med knap 3,9 milliarder kr., hvor de konservative ønsker godt 4,1 milliarder kr.

Ser vi dernæst på foranstaltningernes art, må regeringsudspillet siges at dække det bredeste felt. Det omfattede for det første en række udskydelser, heriblandt folkeskole-reform, bistandslov, ØD-forslag, Store Bælt og Saltholm. For det andet rummede udspillet en række besparelser, også på det sociale område, og sådanne besparelser gør ondt i et parti som vort, men vi fandt dem nødvendige i et oplæg til et bredt forlig og i en situation, hvor alle områder må holde for. Bl. a.

for at afbalancere de sociale besparelser indeholdt regeringens udspil som et tredje element en del skatteforslag, som skal skabe større lighed og større retfærdighed. Både formueskatten og selskabsskatten bliver sat i vejret. Der indføres kuponskat for obligationer, og der indføres en årlig registrering af rentetilskrivningerne i pengeinstitutterne, bl. a. for at bringe sorte penge under beskatning. Adgangen til at fradrage repræsentationsudgifter skal begrænses, og de ligningsmæssige fradrag i indkomsten ændres til fradrag i skatten. Det vil sige, at den lille og den store indkomst skal have samme glæde af et fradrag.

Endelig indholdt regeringens udspil i et fjerde afsnit en del almindelige ønsker om foranstaltninger, der på kortere eller længere sigt kunne bedre de offentlige finanser. På kortere sigt talte navnlig tilbageholdenhed ved lønforhandlingerne med de offentligt ansatte, særlig over for de højtlønnede. På længere sigt talte bl. a. en afkøtning af studietiderne for de lange og de mellemlange uddannelser og en øget samordning af de statslige og kommunale finanser og en forenkling af standarder og normer for kommunale, amtskommunale og selvejende institutioner og ikke mindst en inddragelse af de selvejende institutioner under rammerne for de kommunale investeringer.

To-partiudspillet fra venstre og radikale rummer udskydelser og besparelser, men siger intet om beskatningen og nævner intet om de mere almene principper for styringen af de offentlige finanser.

Det konservative forslag har ligeledes udskydelser og besparelser, men i modsætning til regeringen, der foreslår visse socialt retfærdige skatteforhøjelser, og to-partiudspillet, der ikke taler om skatter overhovedet, foreslår de konservative direkte skatteindestættelser.

Ser vi på arten af de besparelser, som foreslås i de tre udspil, kan det ikke undre, at venstre og de radikale skærer dybere på det sociale område end regeringen, samt at de konservative skærer dybere end de to øvrige oppositionspartier.

Trods de omtalte modsætninger imellem de tre udspil fandt regeringen og socialdemokratiet, at et bredt forlig burde kunne skabes. Man indstillede sig på at imødekomme oppositionen bl. a. ved at indar-